

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра комп'ютерних мультимедійних технологій

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ О.А. Бобарчук

«____» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ “БАКАЛАВР”

Тема: «Макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво»

Виконавець:

Олена ГАРМАШ

Керівник:

к.т.н., доцент Світлана ГАЛЬЧЕНКО

Нормоконтролер:

Світлана ГАЛЬЧЕНКО

КИЇВ 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра комп'ютерних мультимедійних технологій

Спеціальність 186 Видавництво та поліграфія

Освітньо-професійна програма Технології електронних мультимедійних видань

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О. А. Бобарчук

«_____» _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Гармаш Олени Андріївни

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти в родовому відмінку)

1. Тема роботи: «Макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво»

затверджена наказом ректора від «26» березня 2024 №440/ст.

2. Термін виконання роботи: з 13.05.2024 р. по 16.06.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: текстова та ілюстративна складова дитячого видання.

4. Зміст пояснювальної записки: Аналіз дитячих видань. Шрифтове, ілюстративне оформлення та вибір програмного забезпечення. Практична реалізація макету дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво»

5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: презентаційний матеріал, електронний варіант макету

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1.	Проаналізувати літературні джерела за тематикою	29.04.2024 – 05.05.2024	
2.	Провести аналіз створення дитячих видань	06.05.2024 – 08.05.2024	
3.	Розробити концепцію видання	09.05.2024 – 11.05.2024	
4.	Обрати програмне забезпечення для верстки видання	12.05.2024 – 13.05.2024	
5.	Підготувати текстову та ілюстраційну частину видання	14.05.2024 – 15.05.2024	
6.	Провести версту оригінал макету видання	16.05.2024 – 25.05.2024	
7.	Підготувати презентаційний матеріал	26.05.2024 – 28.05.2024	

7. Дата видачі завдання: «13» травня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (підпис керівника)

Гальченко С.М.

(П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання

_____ (підпис здобувача вищої освіти)

Гармаш О. А.

(П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво», містить 55 сторінок, 28 рисунків, 4 таблиці, 32 літературних джерела та 5 додатків.

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА, ВИДАННЯ, ADOBE PHOTOSHOP, ADOBE INDESIGN, ОФСЕТНИЙ ПАПІР, ОФСЕТНА ДРУКАРСЬКА МАШИНА

Об'єкт дослідження – дитяче видання.

Предмет дослідження – макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво».

Мета роботи – створення оригінал макету поліграфічного дитячого видання – книги «Казкове диво».

Методи дослідження: На початковому етапі дослідження використовувалися теоретичні методи дослідження, що передбачали створення теоретичної основи, а також аналіз та узагальнення інформації, зібраної з наукових джерел.

Практичне використання отриманих результатів. Розроблено макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво».

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 АНАЛІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ	9
1.1. Дитяче видання: поняття, види, загальні положення.....	9
1.2. Типова класифікація дитячих періодичних видань.....	12
1.3. Класифікація елементів книги.....	15
1.4. Редагування дитячої літератури.....	18
Висновок до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2 ШРИФТОВЕ, ІЛЮСТРАТИВНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТА ВИБІР ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	21
2.1. Критерії вибору шрифту для дитячих видань	21
2.2. Критерії оформлення ілюстрацій.....	24
2.3. Обґрунтування вибору програмного забезпечення для верстки дитячої художньо-літературної книги «Казкове диво»	27
Висновки до розділу 2.....	31
РОЗДІЛ 3 ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ МАКЕТУ ДИТЯЧОГО ЛІТЕРАТУРНО- ХУДОЖНЬОГО ВИДАННЯ «КАЗКОВЕ ДИВО»	32
3.1. Верстка обкладинки	32
3.3. Вибір способу друку та матеріалів для дитячої літературно-художньої книги «Казкове диво»	39
Висновки до розділу 3.....	45
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
ДОДАТКИ.....	51

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ, ТЕРМІНІВ

- Дитяча література** – це жанр літератури, орієнтований на дитячу аудиторію. Вона включає в себе книги, оповідання, вірші та інші тексти, призначені для читачів різного віку – від немовлят до підлітків. Основною метою дитячої літератури є розвага, освіта та розвиток дітей. Вона допомагає їм пізнавати світ, розвивати уяву, формувати моральні цінності та навички читання.
- Видання** – це будь-який вид інформаційного продукту, створений з метою розповсюдження та споживання серед читачів чи користувачів. Воно може включати різні форми матеріалів, такі як книги, журнали, газети, електронні книги, веб-сайти та інші медіа.
- Шрифт** – це набір символів, які мають певний стиль і дизайн. Він включає літери, цифри, знаки пунктуації та інші символи, оформлені в єдиному стилі. Шрифти використовуються для написання текстів і є важливим елементом графічного дизайну, типографії та видавничої справи.
- Ілюстрація** – це зображення, яке створюється для пояснення, доповнення або прикрашання тексту. Ілюстрації використовуються в книгах, журналах, рекламних матеріалах, веб-сайтах та багатьох інших видавничих та медіа-продуктах.
- Верстка** – це процес розміщення тексту, зображень та інших графічних елементів на сторінці в гармонійному і зручному для читання порядку. Верстка використовується в друкованих та електронних виданнях, таких як книги, журнали, газети, брошури, а також на веб-сторінках.

ВСТУП

Актуальність теми. Видання для дітей відіграють вирішальну роль у формуванні свідомості молоді та вихованні любові до читання змалечку. У сучасну цифрову епоху, коли дітей постійно бомбардують екрани та технології, актуальність дитячих видань ніколи не була такою важливою.

Однією з головних причин, чому дитячі видання такі важливі, є те, що вони відкривають ворота у світ уяви та творчості. Розкриваючи дітям широкий спектр історій, персонажів та ідей, ці публікації допомагають розширити їхній кругозір і спонукають мислити нестандартно. Від казок до фантастичних пригод, дитячі видання розпалюють уяву та запалюють пристрасть до оповідання. Крім того, дитячі видання також відіграють вирішальну роль у сприянні грамотності та розвитку мови. Знайомлячи дітей з новими словами, поняттями та ідеями, ці публікації допомагають поповнити їхній словниковий запас і покращити навички розуміння прочитаного.

Через історії, які вчать співчуття, доброти та стійкості, дитячі видання допомагають сформувати моральний компас молоді та прищепити почуття співчуття та розуміння до інших. Представляючи різноманітних персонажів і точки зору, ці публікації допомагають дітям розвивати більш інклюзивний і відкритий погляд на навколишній світ.

Мета і завдання виконання кваліфікаційної роботи. Метою кваліфікаційної роботи є створення дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво». Для досягнення зазначеної мети необхідно реалізувати декілька кроків для виконання окреслених завдань:

- провести аналіз дитячих видань;
- визначити поняття, види та загальні положення;
- зазначити типову класифікацію дитячих видань;
- проаналізувати критерії шрифтів та ілюстрацій;

- обрати програмне забезпечення для створення макету дитячого видання;
- провести практичну реалізацію кваліфікаційної роботи.

Об'єкт дослідження – дитяче видання.

Предмет дослідження – макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво».

Методи дослідження: На початковому етапі дослідження використовувалися теоретичні методи дослідження, що передбачали створення теоретичної основи, а також аналіз та узагальнення інформації, зібраної з наукових джерел.

Другий етап передбачає застосування практичних методів для створення макету публікації, враховуючи розроблену теоретичну основу.

Наукова новизна отриманих результатів. Створено макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво», для дітей віком від 6 до 8 років.

Технічні та програмні засоби: *Adobe InDesign* та *Adobe Photoshop*

Практичне використання отриманих результатів. Розроблено макет дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво».

Апробація. Подані дослідження у якості тез на XXIV Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки», яка проходила в 2024 року, були опубліковані як частина збірника на сайті НАУ та сайті кафедри КММТ (<http://kmmmt.nau.edu.ua/student-page/>).

1. Гармаш О., Критерії вибору шрифтів для дитячого видання. Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ-2024». Київ, 2024. С.436

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

1.1. Дитяче видання: поняття, види, загальні положення

Розробка дитячої літератури включає складний і багатогранний процес, який включає створення теоретичної основи, пов'язаної з різними аспектами публікацій та їх різними категоріями. Відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 3017-95 "Видання. Основні види. Терміни та визначення" видання – це письмовий документ, що містить певну інформацію, призначену для розповсюдження, і створюється з дотриманням вимог, викладених у державними стандартами та іншими нормативними директивами, що стосуються реєстрації видавців і виконання процесів друку. Як правило, такі документи виготовляються за допомогою друку, тиснення або подібних методів [1].

Дитяча література – це література, написана безпосередньо дітьми або для дітей. Включає різні жанри фольклору, а також перші спроби підлітків-початківців (поезія, проза та ін.), опубліковані в дитячій періодиці чи колективних збірок [2].

У сфері видавничої діяльності існує кілька ключових нормативних документів, які конкретно регулюють випуск періодичних видань, орієнтованих на дітей:

- СОУ 22.2-02477019-11:2014. Поліграфія. Видання для дітей. Загальні технічні вимоги;
- ДСанПіН 5.5.6-138-2007. Державні санітарні норми і правила. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей;
- ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення;
- ДСТУ 3018–95. Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення [3].

Дитячі періодичні видання розраховані насамперед на позакласне використання. Однак, оскільки вони спрямовані на когнітивний розвиток, розваги та освіту, їх також можна ефективно використовувати в освітніх установах [3].

Види дитячої літератури:

1. Підручник (рис. 1.1) виступає формальним освітнім ресурсом, який представляє фундаментальні наукові поняття та навчальні дії, характерні для конкретного навчального предмета, у відповідності з державними освітніми рекомендаціями та затвердженими навчальними програмами. Він розроблений з урахуванням унікальних характеристик предметної області, навчального закладу та педагогічних принципів, пропонуючи адаптовану наукову інформацію та слугуючи основним інструментом для полегшення навчання через когнітивну, незалежну та творчу участь [4].

2. Енциклопедія (рис. 1.2) – довідкове видання, що складається з вичерпної основоположної інформації, отриманої з різних дисциплін і практичних областей, упорядкованої в статті, перелічені в алфавітному або систематичному порядку [5].

Рис. 1.1. Підручники [4]

Рис. 1.2. Енциклопедія

3. Художня література :

– Вірш – коротка літературна композиція, складена ритмічною мовою, яка часто містить римовані рядки [6] .

– Повість – епічний прозовий твір, як правило, у формі розповіді, а не у віршах, вирізняється однолінійним сюжетом і здатністю заглиблюватися в широкий спектр життєвих переживань на глибині, що знаходиться між романом і оповіданням [7].

– Казка (рис. 1.3) – один із типів фольклору, що вирізняється своєю образною оповіддю, елементами фантастичності, розважальним значенням, заплутаним сюжетом, що розвивається, чіткою структурою (включаючи традиційні початку та закінчення оповіді, знайомі словесні вислови та повторювані мотиви), контрастними героїчними фігурами, духовними атрибутами персонажів та теми морального тріумфу [8].

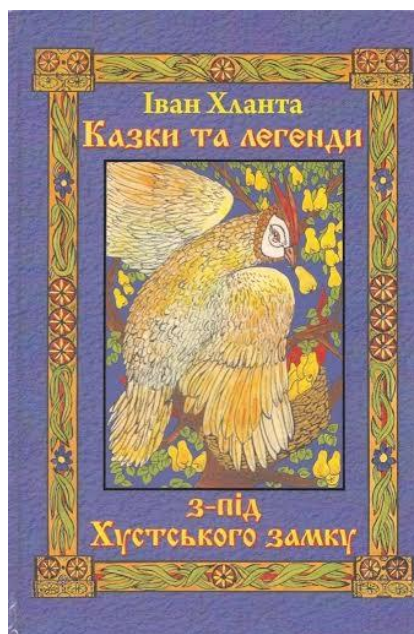

Рис. 1.3. Казки та легенди

1.2. Типова класифікація дитячих періодичних видань

Досліджуючи аудиторію дитячої літератури, важливо враховувати різні вікові групи читачів, кожна з яких взаємодіє з книгами унікальним способом як фізично, так і емоційно.

Дитячі періодичні видання класифікуються за певними ознаками:

За віком:

- Видання для дітей віком від 2 до 3 років.

Видання слугує дітям інструментом для отримання нових знань, оскільки вони беруть участь у таких діях, як опис побаченого, переказ почутої інформації та імітація акту читання.

- Видання для дітей віком від 3 до 6 років.

Ранні етапи самостійного читання передбачають розпізнавання та розуміння окремих слів і речень. Коли діти залучаються до публікацій, вони задовольняють свою цікавість і починають розуміти взаємозв'язки між різними елементами свого середовища.

- Видання для дітей віком від 6 до 8 років.

У цю епоху відбувається зрушення у сприйнятті дитиною літератури, перехід від форми розваги до засобу залучення пізнавальних процесів. Дослідники стверджують, що дитяча література має служити різним цілям, таким як покращення засвоєння знань, задоволення естетичних бажань, розширення словникового запасу та культивування культурних і мовних навичок.

– Видання для дітей віком від 9 до 11 років.

Етапі соціалізації, дітям потрібен доступ до навчальних матеріалів, які нададуть їм знання та навички, необхідні для їхньої майбутньої інтеграції в суспільство.

– Видання для дітей віком від 11 до 15 років.

На цьому етапі розвитку люди починають розвивати самосвідомість і самооцінку, а також бажання встановити власні переконання та цінності. Переходячи від пасивного спостерігача до зацікавленого учасника свого оточення, діти на цьому етапі виявляють різноманітні переваги, які можуть відрізнятися між статями.

– Видання для дітей віком від 15 до 17 років.

Наймолодша категорія в демографії дорослих, якій для задоволення своїх потреб потрібен різноманітний асортимент матеріалів для читання [9].

У літературі, призначеній для дітей різних вікових демографічних груп, вкрай важливо використовувати непрозорий папір, який гарантує непрозорість друкованого вмісту на протилежному боці сторінки не менше 90%, що запобігає потенційним порушенням зору. Рівні яскравості паперу, визначені такими факторами, як марка та сорт, повинні знаходитися в діапазоні 70-88%. Крім того, поверхня паперу повинна бути без дефектів, що забезпечує гладку текстуру без будь-якого блиску.

За тематичним спрямуванням:

– Пізнавальні – ця категорія охоплює всі видання, орієнтовані переважно на пізнавальний зміст.

– Розважальні – на сучасному ринку дитячих періодичних видань численні видання задовольняють розважальні уподобання молодих читачів, особливо тих, хто учні середньої школи, які шукають цікавий вміст як для дозвілля, так і для освітніх цілей.

– Навчальні – ці публікації в першу чергу призначені для того, щоб допомогти дитині в навчанні.

– Літературно-художні – знайоме дитину з літературою та мистецтвом, охоплюючи широкий спектр художніх творів.

– Науково-популярні – Ця форма друкованих засобів масової інформації є ефективним способом поширення спеціальних знань серед широкої аудиторії юних читачів [10].

Гігієнічні вимоги до видань для дітей:

1. При виготовленні видань забороняється використовувати метод глибокого друку. Крім того, видання, призначені для першої та другої вікових груп, не можуть друкуватися методом високого друку на формах, що містять сплави на основі свинцю.

2. Закріплення блоку шляхом зшивання хвоста заборонено в деяких виданнях, зокрема в палітурках і обкладинках, товщина блоку яких перевищує 10 мм.

3. Забороняється друкувати текст на кольоровому, сірому фоні, ділянках багатоколірних ілюстрацій оптичною густиною більше 0,3.

4. Під час друку з використанням чорного чорнила рекомендовано, щоб різниця оптичної щільності між текстом або елементами зображення та папером у публікації становила мінімум 0,7.

5. Вимогою до всіх видань є мінімальний розмір двох суміжних полів корінця на сторінках 26 мм з полями не менше 10 мм для корінця, верхнього, зовнішнього та нижнього полів. Додаткові елементи, такі як позначення завдань, візуальні зображення та текст до 50 символів, дозволені в межах полів за умови, що вони розташовані на відстані принаймні 5 мм від країв.

6. Використання вузьких груп шрифтів у виданнях, розрахованих на аудиторію будь-якого віку, суворо заборонено, за винятком їх використання в заголовках.

7. У виданнях для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку пробіл між словами повинен бути не менше кегля шрифту тексту [32].

Дитяча література виконує різноманітні функції: виховну, комунікативну, пізнавальну, інформаційну, естетичну, риторичну. Основна мета - виховання та регулювання поведінки.

Реалізація комунікативного аспекту літератури сприяє залученню юного читача та сприяє глибшому розумінню себе, оцінці краси та розпізнанню правди в художніх оповіданнях. Це головне завдання класичної дитячої літератури [11].

1.3. Класифікація елементів книги

Практика оформлення книги включає вмілу інтеграцію змісту, стилю, формату, дизайну та організації різних елементів книги для створення єдиного цілого. Відомий друкар Ян Ціхольд наголосив на важливості традиційних методів і правил оформлення книг, які витримали випробування часом і їх необхідно відроджувати та дотримуватися для створення виняткових книг. Річард Гендель характеризує книжковий дизайн як складну та загадкову сферу, яка потребує глибокого розуміння її контексту, щоб повністю зрозуміти її значення [18].

Основні елементи книги (рис. 1.4) включають паперовий блок і його різні компоненти, такі як вкладки та наклейки, обкладинка, суперобкладинка, форзац (якщо застосований), корінець, каптал (якщо застосовано), футляр і закладка [19].

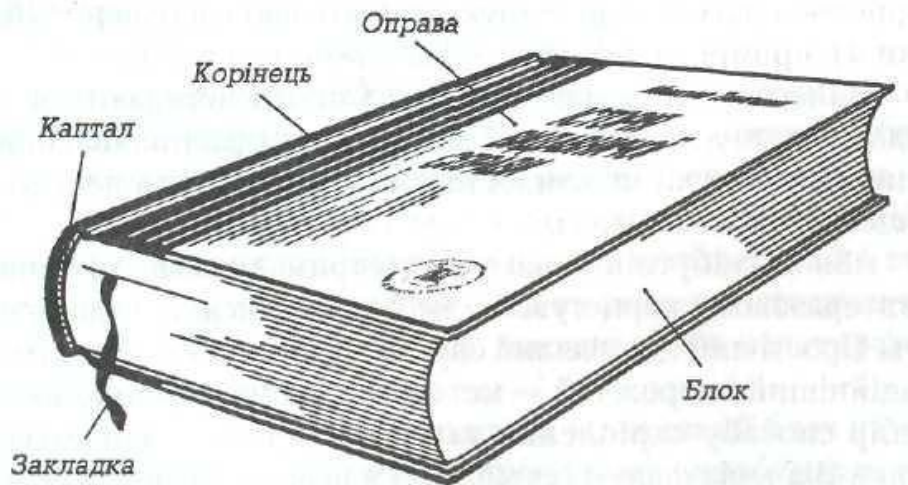

Рис. 1.4. Основні елементи книги [19]

Основою книги є паперовий блок.

Одним із основних компонентів книги є книжковий блок, який складається зі скріплених зошитів або окремих аркушів паперу, обрізаних з трьох сторін і скріплених на корінці. Потім книжковий блок зазвичай готують до палітурки за допомогою обкладинки або рамки. Це частково завершений рукопис, створений шляхом склеювання або зшивання аркушів з одного боку, зі сторінками, організованими через кілька згинів у певному порядку на основі необхідного формату. Набір цих сторінок, завжди кратних підпису друкованого аркуша (наприклад, 16, 8 або 4), називається зошитом [19].

Вкладка – це компонент книжкової публікації, який є частиною аркуша та розміщений у палітурці книги між підписами, як правило, у формі одного аркуша, чверті, половини або повного друкованого аркуша [19].

Вкладка в книзі може бути виготовлена з окремого матеріалу, надрукована іншим способом або мати різну кількість кольорів порівняно з навколишніми блоковими сторінками. Ця складова може бути прикріплена до книжкового блоку або включена окремо. Наприклад, вкладка може складатися зі сторінок енциклопедії з кольоровими зображеннями або чорно-білими ілюстраціями на спеціальному папері, що контрастує з основним текстом [19].

Наклейки – це елементи книжкових блоків, які друкуються окремо для заповнення (вклеювання) порожніх сторінок, спеціально виключених із тексту. На відміну від вкладок, стікери не є окремими аркушами вашої книги. Приклад наклейки:

- Ілюстрації виготовлені іншим методом друку.
- Таблиці, діаграми та карти різних розмірів відносно стандартної книжкової сторінки прикріплюються до книжкового блоку та згодом складаються відповідно до їхніх відповідних розмірів [19].

Обкладинка книги відіграє важливу роль, оскільки вона служить захисним, художнім та інформативним шаром, окремим від сторінок книжкового блоку. Він виготовлений з іншого паперового матеріалу і служить для скріплення книги [19].

Обкладинка є невід'ємною складовою у побудові загального вигляду книги. Як правило, книга виготовляється з паперу з більшою вагою, міцністю і товщина матеріалу можуть вплинути на зручність використання книги. Крім того, широкий спектр публікацій зазвичай випускається зі стандартною паперовою обкладинкою, яка часто збігається з матеріалом сторінок книги, але має інший колір. Цей тип обкладинки зазвичай зустрічається на брошурах, офіційних документах, обмежених тиражах і журналах [19].

Суперобкладинка – це барвисте та естетично привабливе покриття, яке прикріплюється до обкладинки книги та закріплюється клапанами. Цей елемент є додатковим чинником, який має на меті виділити це видання серед інших, тим самим підкреслюючи його унікальні якості [19].

Форзац – це аркуш паперу, який нагадує відкриту книгу, одна половина якого міцно прикріплена до внутрішньої обкладинки книги, а частина іншої половини прикріплена до книжкового блоку. [19]

Корінець служить ключовим компонентом фізичної конструкції книги, розташований по центру обкладинки або рамки для охоплення переплетених сторінок книжкового блоку. Значення корінця для полегшення організації та доступності публікацій стає більш очевидним, якщо спостерігати за

розташуванням книг на книжкових полицях. Корінець книги служить ключовим індикатором для пошуку конкретних авторів і назв, а дизайн обкладинки дає уявлення про якість та естетичну привабливість видання. Таким чином, корінець служить подвійним цілям передачі інформації та підвищення візуальної привабливості [19].

Каптал – це смуга тканини, яка зазвичай складається з бавовни або шовку, яка прикріплюється до верхнього та нижнього країв кореня з посиленою рамкою певного кольору на отворі.

Каптал виконує подвійне призначення: покращує палітурку книжкового блоку та додає декоративних елементів зовнішньому вигляду видання. Як правило, колір капталу окантовки доповнює переважаючі кольори оправи [19].

1.4. Редагування дитячої літератури

Початкова фаза оригінальної роботи автора передбачає оцінку того, наскільки добре текст резонує з цільовою аудиторією через аналіз його внутрішньої та зовнішньої організації, включаючи композицію, логічне представлення, методи інтерпретації та засоби залучення. Крім того, редактор враховує типологічні особливості майбутнього видання та застосовує як універсальні, так і специфічні принципи редакторського аналізу та редагування.

Аналізуючи структурну організацію дитячого видання, для редактора дуже важливо уважно вивчити його унікальні елементи, такі як сюжетна лінія, включення ілюстрацій та інтерактивні елементи. При розгляді сюжету дитячого видання оцінка ґрунтується на виховній цінності та рівні захопленості твору. Дитяча аудиторія віддає перевагу вчинкам героїв і конкретним подіям над психологічною глибиною характерів, образами героїв чи описом природи.

Спеціалізовані методи розповсюдження публікацій використовуються для того, щоб адаптувати конкретну інформацію для цільової аудиторії.

Методи досягнення послідовності відображення:

- Точне формулювання об'єктивного чи всеосяжного аргументу, як правило, представлене у вигляді запитання, яке спрямовує увагу читача на предмет обговорення.
- Демонстрування обґрунтованості пропозиції шляхом спростування помилкових або неточних тверджень.
- Демонстрація точки зору за допомогою серії логічних аргументів і раціонального мислення.
- Використання різноманітних визначень, які є інформативними, повними, привабливими та нетрадиційними [12].

Казки служать засобом передачі читачам або слухачам, особливо маленьким дітям, моральних уроків про розрізнення добра і зла. Завдяки залученню до цих фантастичних історій активізуються емоційні реакції дітей, впливаючи на їхні особисті цінності та сприйняття поведінки героїв. Дуже важливо, щоб позитивні герої в казках зображувалися такими, що підтримують добродісну поведінку, оскільки будь-яке зображення обману, нечесності чи шкоди без наслідків може призвести до нормалізації неетичної поведінки. Такі неузгодженості можуть підірвати виховне значення казки, згубно позначитися на моральному розвитку дитини.

У процесі інтерпретації літературного твору існує динамічна взаємодія між авторським зображенням реальності та читачем, з особливим наголосом на вплив цієї взаємодії, коли читач є дитиною. І автор, і редактор повинні визнати та розглянути цей важливий аспект [13].

Висновок до розділу 1

У першому розділі було розглянуто поняття, види та загальні положення про дитячі видання. Наведено та розглянуто ключові нормативні документи для випуску періодичних видань орієнтованих на дітей. Розглянута класифікація елементів книги.

Визначено типову класифікацію дитячих періодичних видань. Їх класифікують за такими ознаками як: вік, за тематичним спрямуванням.

Розглянуто редагування дитячої літератури. При аналізі структурної організації дитячого видання, редактор повинен уважно вивчити його унікальні елементи, такі як сюжетна лінія, включення ілюстрацій та інтерактивні елементи. Оцінка сюжету дитячого видання базується на виховній цінності та рівні захоплюваності твору. Дитяча аудиторія зазвичай віддає перевагу вчинкам героїв і конкретним подіям над психологічною глибиною характерів, образами героїв чи описом природи.

РОЗДІЛ 2

ШРИФТОВЕ, ІЛЮСТРАТИВНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТА ВИБІР ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1. Критерії вибору шрифту для дитячих видань

Вибір шрифтів у дитячих книгах має важливе значення для покращення читабельності та розуміння тексту маленькими читачами. Такі фактори, як гарнітура, розмір шрифту, контрастність і інтервали, є життєво важливими для визначення як функціональності, так і візуальної привабливості тексту.

В таблицях 2.1-2.4 наведено інформацію про використання різних кеглів, гарнітур шрифтів для різних груп дитячих видань.

Таблиця 2.1

Стандарт з вимог дитячих видань для першої вікової групи [28]

Кегель шрифту, не менше, пункти	Збільшення інтерліньяжу, не менше, пункти	Довжина рядка				Група шрифту	Місткість шрифту, не більше, зн./кв.	Накреслення
		мінімальна		максимальна				
		квадрати	мм	квадрати	мм			
20 і більше	2	6 1/2	11 7	9 1/2	171	рубані (гротескові) або із засічками (антиква)	5,0 (5,5)*	нормальне або широке світле пряме
16, 18	4	6 1/2	11 7	9 1/4	167	рубані (гротескові) або із засічками (антиква)	6,0 (6,6)*	нормальне або широке світле пряме
14	4	6	10 8	8 1/2	153	рубані (гротескові)	6,7 (7,4)*	широке або надшироке світле пряме
12*	2	2	90	8 1/2	153	рубані (гротескові)	7,7	нормальне, широке або надшироке світле пряме

* для шрифту на латинській графічній основі;
** для додаткового тексту, обсяг якого не більше ніж 200 знаків на сторінці.

Таблиця 2.2

Стандарт з вимог дитячих видань для другої вікової групи [28]

Кегель шрифту, не менше, пункти	Збільшення інтерліньяжу, не менше, пункти	Довжина рядка				Група шрифту	Місткість шрифту, не більше, зн./кв.	Накреслення
		мінімальна		максимальна				
		квадрати	мм	квадрати	мм			
20 і більше	2	5	90	9 1/2	171	рубані (гротескові) або із засічками (антиква)	5,2 (5,7)*	нормальне або широке світле пряме
16, 18	2	4 1/2	81	9 1/4	167	рубані (гротескові) або із засічками (антиква)	6,4 (7,0)*	нормальне або широке світле пряме
14	2	4 1/2	81	8 1/2	153	-	7,2 (7,9)*	-
12**	2	4 1/2	81	7 3/4	140	рубані (гротескові)	7,7 (8,5)*	широке або над- широке світле пряме

* для шрифту на латинській графічній основі;
** для додаткового тексту, обсяг якого не більше ніж 200 знаків на сторінці.

Таблиця 2.3

Стандарт з вимог дитячих видань для третьої вікової групи [28]

Кегель шрифту, не менше, пункти	Збільшення інтерліньяжу, не менше, пункти	Довжина рядка				Група шрифту	Місткість шрифту, не більше, зн./кв.	Накреслення
		мінімальна		максимальна				
		квадрати	мм	квадрати	мм			
12	2	3 1/2	63	8 1/2	153	Усі групи	-	нормальне або широке світле пряме
10	2	4	72	7	126	Усі групи	9,5 (10,5)	нормальне або широке світле пряме
9*	2	4	72	7	126	-	9,5 (10,5)	-

* для шрифту на латинській графічній основі;
** для додаткового тексту, обсяг якого не більше ніж 200 знаків на сторінці.

Стандарт з вимог дитячих видань для четвертої вікової групи [28]

Кегель шрифту, не менше, пункти	Збільшення інтерліньяжу, не менше, пункти	Довжина рядка				Група шрифту	Місткість шрифту, не більше, зн./кв.	Накреслення
		мінімальна		максимальна				
		квадрати	мм	квадрати	мм			
12	2	3 3/4	68	7 1/2	136	Усі групи	-	нормальне або широке світле пряме
10	2	3 1/2	63	7	126	Усі групи	-	нормальне або широке світле пряме
10	-	3 3/4	68	6 1/2	117	-	9,5 (10,5)*	-
9	2	3 1/2	63	6	108	-	10,2 (11,0)*	-
8**	2	3 1/2	63	6	108	-	10,2 (11,0)*	-

* для шрифту на латинській графічній основі;
 ** для додаткового тексту, обсяг якого не більше ніж 200 знаків на сторінці.

У дошкільних книгах часто використовуються більші розміри шрифту, як правило, 16, 14 або 12, щоб задовольнити увагу маленьких читачів, які можуть читати повільніше. Використання дрібних шрифтів у дитячій літературі не рекомендується, оскільки вони можуть ускладнювати читабельність і потенційно перешкоджати інтересу дитини до читання.

Стандарти для публікацій, орієнтованих на старшокласників, передбачають обмеження обсягу тексту на кожній сторінці до 2000 символів. Уривки тексту до 200 символів можуть відображатися більшим розміром шрифту зі збільшеним інтервалом. Основний зміст має бути подано в одній колонці, мінімальний розмір шрифту – 9 пунктів [14].

Критерії вибору шрифту для дитячого видання мають велике значення, оскільки необхідно ретельно оцінювати такі фактори, як гарнітура, зміст видання, нахил і контраст. Оптимальної читабельності та розбірливості тексту можна досягти, вибравши прямий шрифт із літерами, вирівняними під кутом 90 градусів до базової лінії, а також забезпечуючи збалансований контраст [17].

2.2. Критерії оформлення ілюстрацій

Ілюстрація, що походить від латинського терміна «*illustratio*», що означає висвітлити або візуально зобразити, відноситься до зображення, такого як малюнок, гравюра, фотографія, репродукція, карта або схема, яка служить для пояснення або доповнення текстового вмісту в публікації, тим самим покращуючи його візуальна привабливість. Ілюстрації можуть забезпечувати точне відображення словесної інформації або пропонувати унікальну інтерпретацію тексту ілюстратором [15].

У сфері дитячої літератури включення ілюстрацій зазвичай має пріоритет над відбором текстового вмісту. Прикладом цієї практики є випадки у видавничій справі, коли ілюстрації для дитячої книжки створювалися до того, як відповідний текст був розроблений.

Ілюстрації відіграють вирішальну роль у сприянні розумінню тексту, особливо для дітей дошкільного віку, які часто покладаються на візуальні підказки, перш ніж перейти до тлумачення тексту самостійно або за допомоги. Крім того, ілюстрації покращують здатність дитини уявити та зрозуміти зміст тексту. Під час створення ілюстрацій ілюстраторам важливо дотримуватися певних вказівок.

Для ефективного вибору ілюстративного контенту для дитячої літератури важливо враховувати вікові особливості. У міру дорослішання дітей змінюються їхні вподобання щодо змісту, структури, компоновання та палітри кольорів.

Рекомендований рівень ілюстрованості для першої групи має бути не менше 75%, при цьому ілюстрації займають не менше 50% сторінки. Рівень ілюстрації другої групи має бути не менше 30%, мінімальна відстань між малюнком і текстом – 6 мм. У випадку з виданнями третьої групи ілюстрації можна розміщувати на полях (за винятком оригінального видання), якщо вони збільшені на 30% і дотримуються мінімальної відстані 6 мм від тексту. Примірники видань четвертої групи мають бути відхилені, якщо у відтворенні ілюстрацій є дефекти, що перешкоджають сприйняттю зображення, такі як

плями від чорнила, подвійний друк, невідповідність кольорів, неправильне розміщення або дзеркальні зображення. Відстань між ілюстрацією та текстом має бути не менше 6 мм [16].

У сфері ілюстрації дитячої літератури давно віддають перевагу знаковим повідомленням, які дуже нагадують елементи реальності. Під час візуального представлення конкретного персонажа чи предмета мета полягає в тому, щоб створити подібність, яка відображає реальні об'єкти, явища чи істоти. Такий підхід забезпечує високий рівень точності між візуальним представленням і текстом [17].

Існують різні категорії ілюстрацій, які можна знайти в літературі, включаючи смугасті ілюстрації, які займають одну стрічку книги (рис. 2.1), напівсмугасті ілюстрації, які займають половину смуги (рис. 2.2), і роздільні ілюстрації, які займають весь розворот (рис. 2.3). Ці зображення переривають хід оповіді, спонукаючи читачів зупинитися й споглядати зображені сцени. Вони пропонують зрозуміти зміст тексту, зображуючи конкретні події, дії та описові елементи, пов'язані з героями.

на сніг падали, крижані кульки утворювалися.

— Буде кібчику гостинчик! — одне мишеня заходилося ліпити зі снігу мишу. — Допомагай!

А коли удвох зладнали кілька великих мишей, полили їх водою і притрусили земелькою. Щоб сірі були — наче справжні. Самі ж сховались у кучугури — прорили у ній кілька ходів, а один — до самісінької нори, щоб можна було втекти.

Аж і кібець летить. Угледів мишей унизу — зрадив. Маленьке мишеня випустив — великих хапає пазурами, а взяти не може.

— Чи давно прибігли і позамерзали? — дивується віні знову їх кігтями шкребе.

Поки кібець зметитував, що його перехитрили, мишенята свого братика, якого птах із собою носив, тихцем прикликали до себе, в кучугуру. А тоді попід снігом, попід снігом — та й шуснули всі до нірки.

Кібець про ту пригоду нікому не розповідав. Але частенько ще туди навідувався — хотів упіймати мишенят. Однак вони вже були обачними.

Всередині грудня мишенята бігають дивитися на зиму, але тепер одне із них пильнує за небом — чи не летить кібець. Зима довга — по черзі вони всі встигнуть роздивитися її.

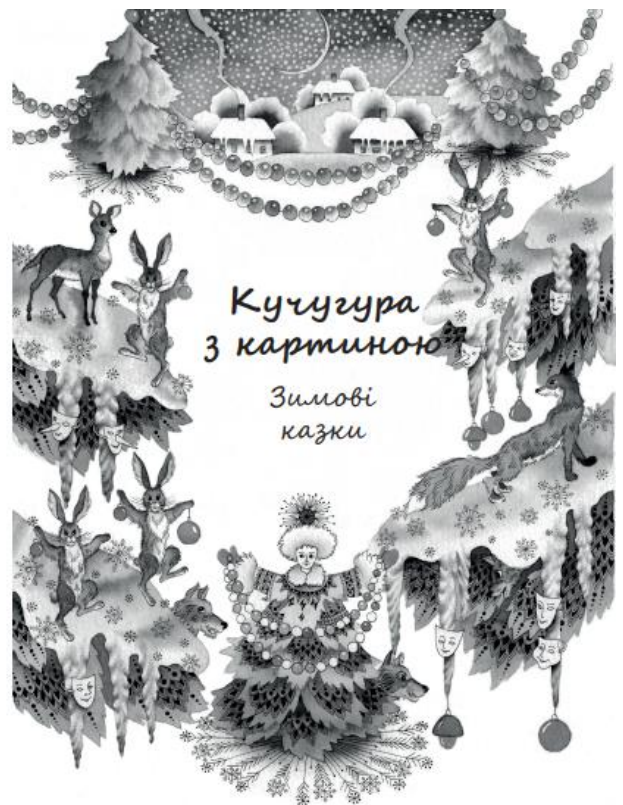

Рис. 2.1. Приклад смугастої ілюстрації

ЦУКЕРКИ НА ЯЛИНЦІ

Посеред засніженої галявки росла маленька ялинка. До неї пристрибали зайчик Трунь і білочка Шиша.

— Яка гарненька! — радісно закружляла довкола ялинки Шиша.

— Треба її прикрасити — незабаром Новий рік, — обдивився ялинку з усіх боків Трунь і почепив на гілочку лісові горішки. — Це для тебе, Шишо.

— Дякую, дякую, — білочка гайнула до свого дупла і повернулася із сухим грибокком. Приладнала його на ялинці й сказала зайчику: — А це — тобі.

— А мені? — де не взялася сорока Лукерка.

— Чекай, буде й тобі, — пострибав кудись Трунь, а повернувшись, почепив на ялинку кетяг горобинових ягід: — Це тобі, Лукерчко!

— Дякую, — зраділа та, а потім зітхнула: — Справжню ялинку прикрашають цукерками.

— Цукерками? — здивувався Трунь.

— А де вони ростуть? — запитала Шиша.

— Цук-к-к-керки не ростуть, — пояснила сорока Лукерка. — Їх купують у магазині. І щоб знали, для цього треба мати гроші.

— Ох, — засмутилася білочка. — У нашому лісі немає магазину.

— І грошей теж... — махнув лапкою зайчик.

— Я знаю ялинку, на якій ростуть, тобто не ростуть, а висять цук-к-к-керки, — заскрекотіла сорока. — Хочете, покажу?

— Авжеж! — зраділи Трунь і Шиша й пострибали за Лукеркою.

Вона привела їх до хатини лісника на узліссі. Там у дворі теж росла маленька ялинка. На її гілочках гойдалися різнокольорові кульки, мерехтів сріблястий дощик і висіли цукерки в яскравих обгортках.

— Ото цук-к-к-керки, — показала крилом сорока і сто-рожко роззирилася на всі боки. — Скільки вам зняти?

— Без дозволу? — злякалася білочка Шиша.

— Без дозволу — ніскільки! — розсердився зайчик-Трунь. — Ходімо додому.

Поверталися вони до лісу сумними-пресумними. Навіть їхня ялинка, прикрашена горішками, сухим грибокком і кетягом горобини, не звеселила їх.

— Бач, що вигадала — без дозволу чуже брати, — буркотів Трунь.

— А які ж вони красиві ті цукерки! — зітхала Шиша.

Та Лукерка того не чула — полетіла десь.

Коли наступного дня білочка й зайчик пристрибали до ялинки, то побачили на ній щось блискуче. А неподалік на пеньку сиділа і всміхалася сорока.

— Ти навіть взяла без дозволу з чужої ялинки цукерку? — обурився Трунь.

— Навіщо? — повторила Шиша, роздивляючись оте блискуче на ялинці. — Ні, це... не цук-к-к-керка...

Рис. 2.2. Приклад напівсмугастої ілюстрації

Рис. 2.3. Приклад ілюстрацій на розворот

Вимоги до ілюстрацій дитячих книжок:

1. Між візуальним зображенням і змістом дитячої роботи існує сильний зв'язок, що підкреслює значимість ілюстрації щодо літературного жанру тексту.
2. Зображення має реалістичну та динамічну якість, з чіткими контурами, які ефективно відокремлюють його від навколишнього простору. У контексті дитячої книжки ілюстрації мають бути точними, об'єктивними, конкретними та правдивими.
3. Процес індивідуалізації персонажів, вивчення їхніх унікальних характеристик і персоніфікація героїв.
4. Емоційна насиченість, жвавість, життєрадісність, енергійність зорових уявлень.
5. Яскраві відтінки, зображені на зображенні, є поєднанням реалістичних і фантастичних тонів.
6. Значну роль в дитячих ілюстраціях відіграють естетичні якості простоти і композиційної чистоти. Це включає такі міркування, як розмір і розташування головного об'єкта на зображенні. Дослідження показують, що діти, як правило, позитивно реагують на композиції у двох площинах, де центральна увага приділяється головному герою, а фон залишається нейтральним і ненав'язливим [20].

2.3. Обґрунтування вибору програмного забезпечення для верстки дитячої художньо-літературної книги «Казкове диво»

Після аналізу різних програмних забезпечень, було обрано програму для верстки *Adobe InDesign*. Для створення обкладинки обрано програму *Adobe Photoshop*.

InDesign – це універсальний програмний інструмент, який пропонує широкий спектр макетів і можливостей дизайну сторінок, придатних для різних типів матеріалів, таких як цифрові брошури, візитні картки та плакати для професійного та особистого використання [21].

Однією з ключових особливостей *InDesign* є його здатність до точного компонування та проектування документів. Програма пропонує різноманітні інструменти для вирівнювання та розміщення елементів на сторінці, що полегшує створення професійно виглядаючих макетів. За допомогою *InDesign* можна легко регулювати розмір, положення та поворот об'єктів, а також застосовувати такі ефекти, як градієнти, тіні та прозорість.

InDesign також пропонує ряд інструментів для редагування та форматування тексту, що полегшує створення красивої типографіки. Можна налаштувати шрифт (рис. 2.4), розмір, колір і інтервал тексту, а також додати спеціальні ефекти, такі як буквиці та обтікання текстом. *InDesign* також пропонує такі розширені функції, як розгалуження тексту, що дозволяє пов'язувати текстові поля разом, щоб текст плавно перетікав з одного поля в інше.

Ще однією ключовою особливістю *InDesign* є його здатність працювати із зображеннями та графікою (рис. 2.5). Можна імпортувати зображення з різних джерел, включаючи *Photoshop* та *Illustrator*, і легко змінювати їх розмір, обрізати та обертати в *InDesign*. *InDesign* також пропонує ряд інструментів для застосування ефектів до зображень, таких як налаштування яскравості та контрасту, застосування фільтрів і створення масок.

InDesign також пропонує низку інструментів для створення інтерактивних документів, таких як електронні книги та онлайн-журнали. Можна легко додавати гіперпосилання, кнопки та інтерактивні елементи до своїх дизайнів, що полегшує створення привабливого та інтерактивного вмісту.

Adobe InDesign є потужним інструментом для створення професійних публікацій, забезпечуючи гнучкість та точність у роботі з текстом і графікою. Його широкі можливості дозволяють створювати складні та естетично привабливі документи для різних медіа.

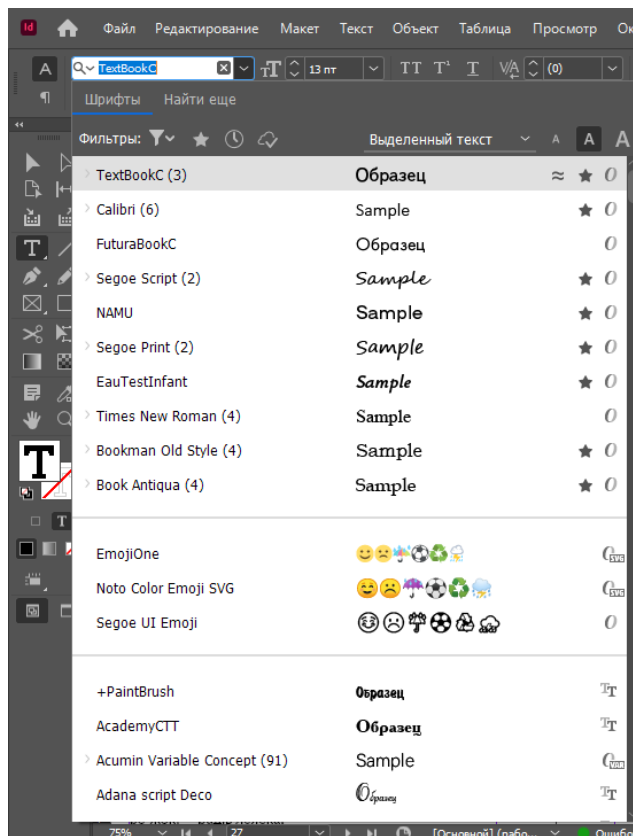

Рис. 2.4. Вибір шрифтів

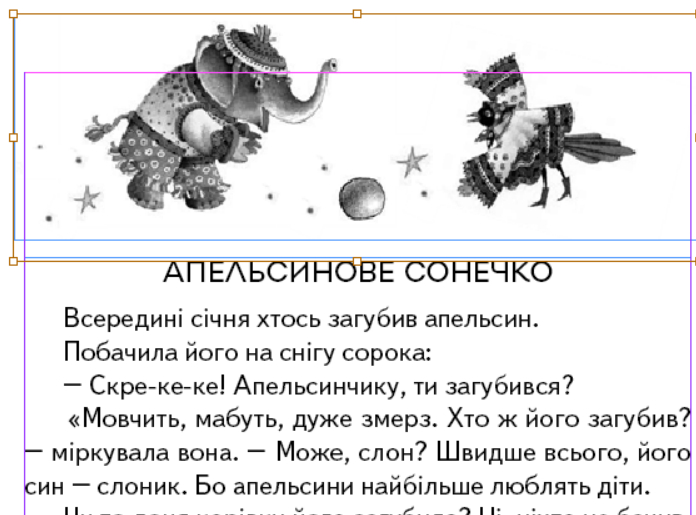

Рис. 2.5. Робота з ілюстраціями

Adobe Photoshop – це потужний і універсальний інструмент, який революціонізував спосіб редагування та обробки зображень. Завдяки широкому набору функцій та інструментів *Photoshop* став популярним програмним

забезпеченням для професійних фотографів, графічних дизайнерів і художників (рис. 2.6).

Однією з ключових особливостей *Adobe Photoshop* є його здатність працювати з шарами. Шари дають змогу накладати кілька зображень одне на одне та редагувати їх окремо. Це дає вам можливість вносити зміни в окремі частини зображення, не впливаючи на решту. Ви також можете застосовувати різні ефекти та фільтри до окремих шарів, надаючи безмежні можливості для творчого вираження.

Ще одна видатна функція *Photoshop* – це інструменти виділення. Ці інструменти дозволяють легко виділяти певні частини зображення та маніпулювати ними. Незалежно від того, чи потрібно вам видалити фон, вирізати об'єкт або виконати точні налаштування, інструменти виділення *Photoshop* роблять це простою справою. Програмне забезпечення також пропонує розширені функції, такі як заливка з урахуванням вмісту та уточнення країв, які значно полегшують складний вибір.

Adobe Photoshop також постачається з широким набором фільтрів і ефектів, які можуть вивести ваші зображення на новий рівень. Від базових налаштувань, таких як яскравість і контраст, до більш складних методів, таких як градація кольорів і різкість, у *Photoshop* є все, що потрібно, щоб зробити ваші фотографії яскравими. Ви також можете створювати спеціальні налаштування та дії, щоб пришвидшити робочий процес і досягти стабільних результатів.

Окрім можливостей редагування, *Adobe Photoshop* також пропонує потужні інструменти для ретушування та відновлення старих або пошкоджених фотографій. Завдяки таким функціям, як пензлик відновлення, штамп клонування та точкове відновлення, ви можете легко видалити недоліки та плями на своїх зображеннях. Ви також можете скоригувати відтінки шкіри, розгладити зморшки та підкреслити риси обличчя лише кількома клацаннями.

Adobe Photoshop є потужним інструментом для редагування зображень, який надає широкий спектр можливостей для створення і обробки графічного контенту, роблячи його незамінним для професійних дизайнерів та фотографів.

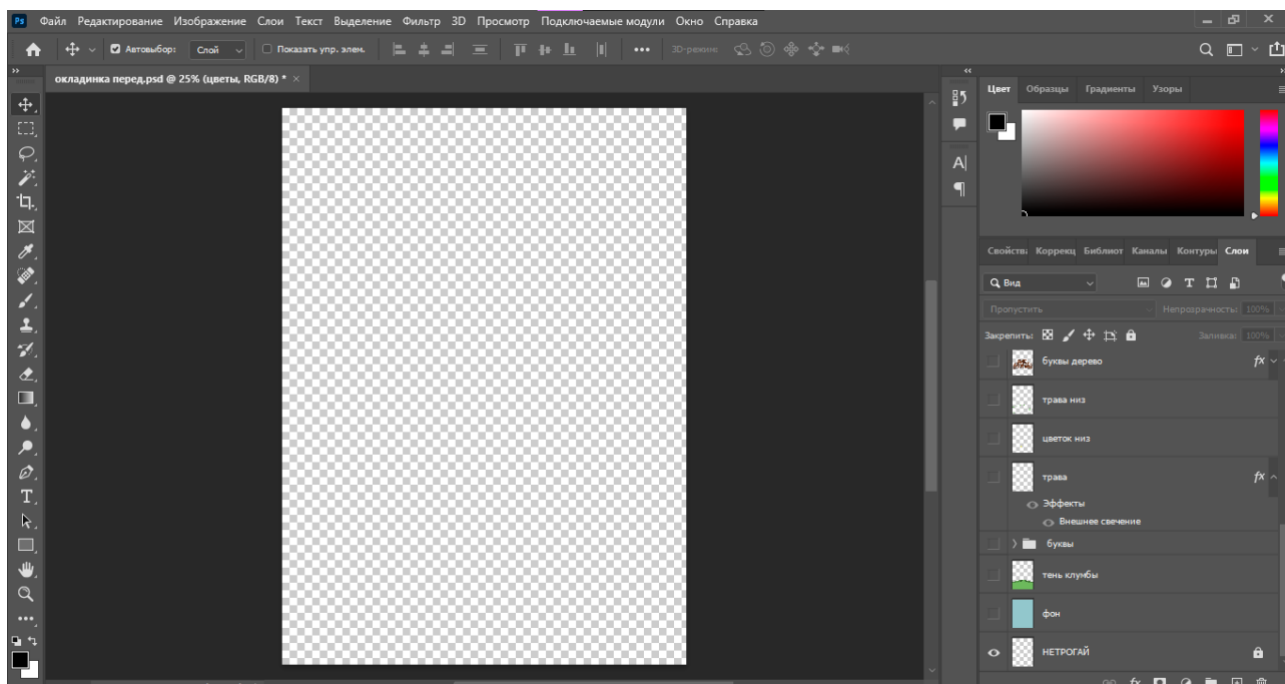

Рис. 2.6. Рабочая область

Висновки до розділу 2

В цьому розділі було розглянуто та ознайомлено з критеріями вибору шрифтів та ілюстрацій. Наведено таблиці в яких розписано використання різних кеглів та гарнітур шрифтів. Також, ознайомлено з різними категоріями ілюстрацій, такі як: смугасті ілюстрації, напівсмугасті ілюстрації та роздільні ілюстрації.

Після аналізу різних програмних забезпечень для верстки видання було обрано *Adobe InDesign*. *Adobe InDesign* - це професійна настільна видавнича програма від компанії *Adobe Inc*. Вона використовується графічними дизайнерами, верстальниками та видавцями для створення різноманітних друкованих та цифрових носіїв. Для верстки обкладинки було обрано програмне забезпечення від компанії *Adobe Inc*, а саме *Adobe Photoshop*.

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ МАКЕТУ ДИТЯЧОГО ЛІТЕРАТУРНО- ХУДОЖНЬОГО ВИДАННЯ «КАЗКОВЕ ДИВО»

3.1. Верстка обкладинки

Для розробки дизайну обкладинки було обрано програмне забезпечення *Adobe Photoshop*. Обкладинка містить два основні шрифти, а саме: шрифт «*Namu*» для підпису «Казкове диво» (рис. 3.1), та шрифт «*Kavun*» для підпису «Де ростуть букви?» (рис. 3.2).

Шрифт *NAMU* складається із семи різних варіацій, кожна з яких представляє окремий період в еволюції української культури та мистецтва, починаючи з 16 століття до наших днів. Це означає, що будь-яка виставка чи подія в *NAMU* може мати власний унікальний дизайн логотипу, який відповідає певному періоду часу. Останній варіант шрифту поєднує в собі всі сім стилів, символізуючи злиття різних епох і перспектив, служачи основою для нової візуальної ідентичності *NAMU*. Для створення шрифту команда проекту ретельно відбирала важливі символи з різних джерел, таких як твори мистецтва, ікони, публікації та історичні документи. Подібно до того, як кожна літера шрифту містить важливу історію, колекція музею багата історією та оповіданнями [22].

 NAMU Old Style 1750 – Безкоштовний

Казкове диво

Рис. 3.1. Шрифт «*Namu*»

Kavun – цей шрифт є додатковим дизайном, натхненним мистецтвом паперової аплікації. Його літери зберігають постійну висоту та не мають жодних сторонніх елементів, демонструючи характеристики, що нагадують модульну типографіку. *Kavun* особливо добре підходить для таких застосувань, як створення дизайну упаковки, плоских ілюстрацій, плакатів і обкладинок книг, які вимагають грайливої та розумної естетики [23].

 Kavun Regular – Безкоштовний

ДЕ РОСТУТЬ БУКВИ?

Рис. 3.2. Шрифт «*Kavun*»

Кольорове рішення для обкладинки було обрано таким чином щоб привернути увагу маленьких читачів. Тому було обрано не дуже яскраві але достатньо насичені кольори. Використовувалися два основні кольори, перший колір для створення неба, та другий колір для створення галявини (рис. 3.3).

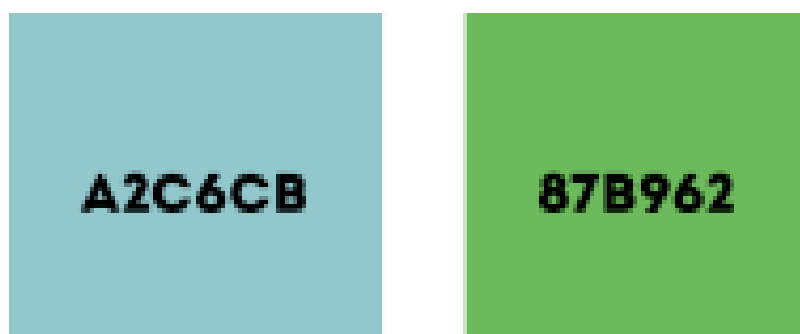

Рис. 3.3. Використані кольори

Дизайн обкладинки створювався за мотивом невеликої казочки «Де ростуть букви?». Спочатку було створено небо з хмарами та галявиною (рис. 3.4).

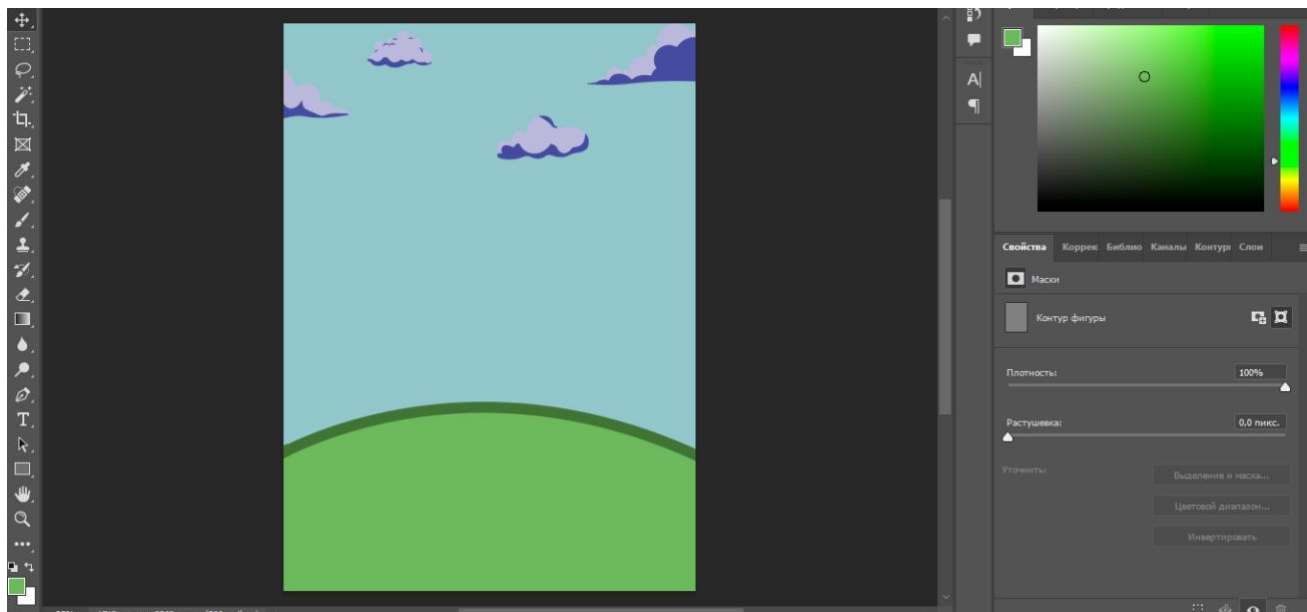

Рис. 3.4. Небо та галявина

Наступним кроком було створено напис до якого застосований ефект накладання текстури на об'єкти, ефект тіні та намальовані коріння як у дерева (рис. 3.5).

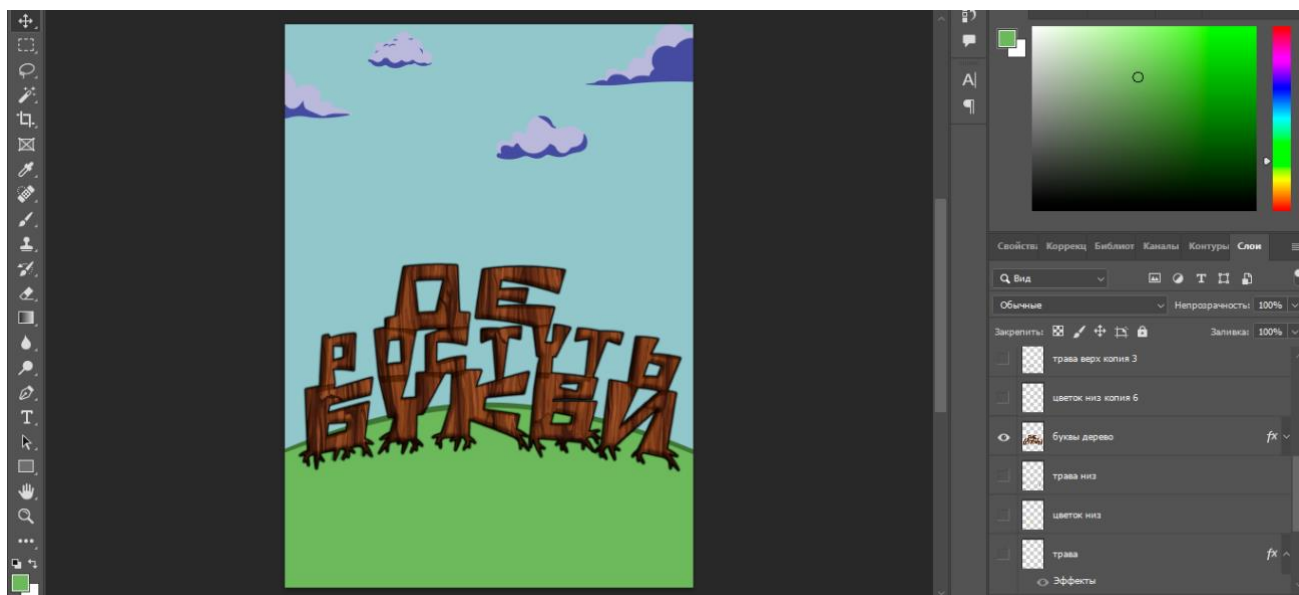

Рис. 3.5. Дерев'яні букви з корінням

Далі було промальовано на галявині траву та квіти, та зроблено з тих самих квітів знак питання (рис. 3.6).

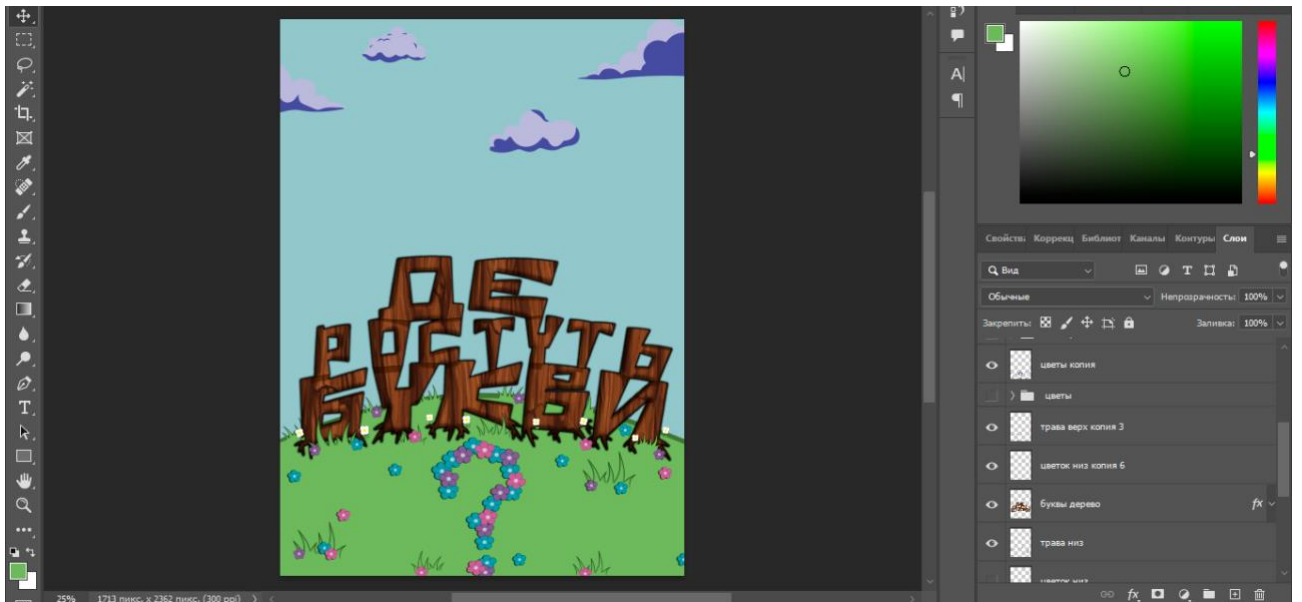

Рис. 3.6. Трава та квіти

Останнім кроком було додавання листочків на букви та на галявину, додавання винограду на дерев'яні букви, додавання птаха та додавання напису назви книги та ім'я та прізвище автора (рис. 3.7)

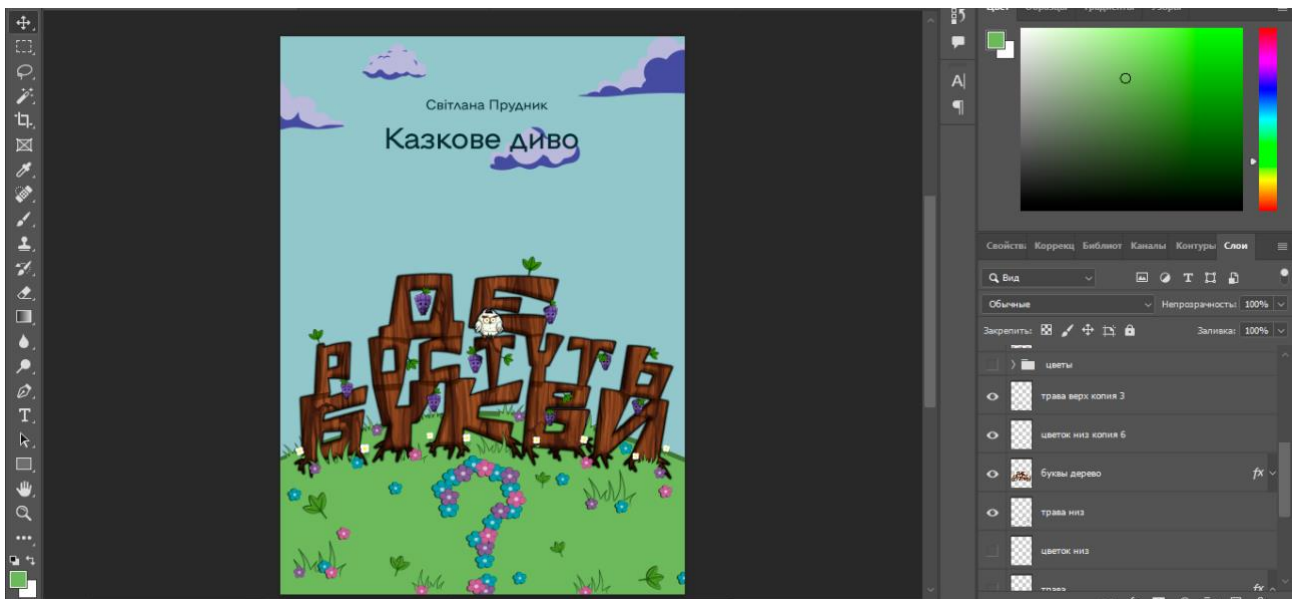

Рис. 3.7. Готова обкладинка

Для задньої частини обкладинки було створено лише небо з хмарами та галявина (рис. 3.8)

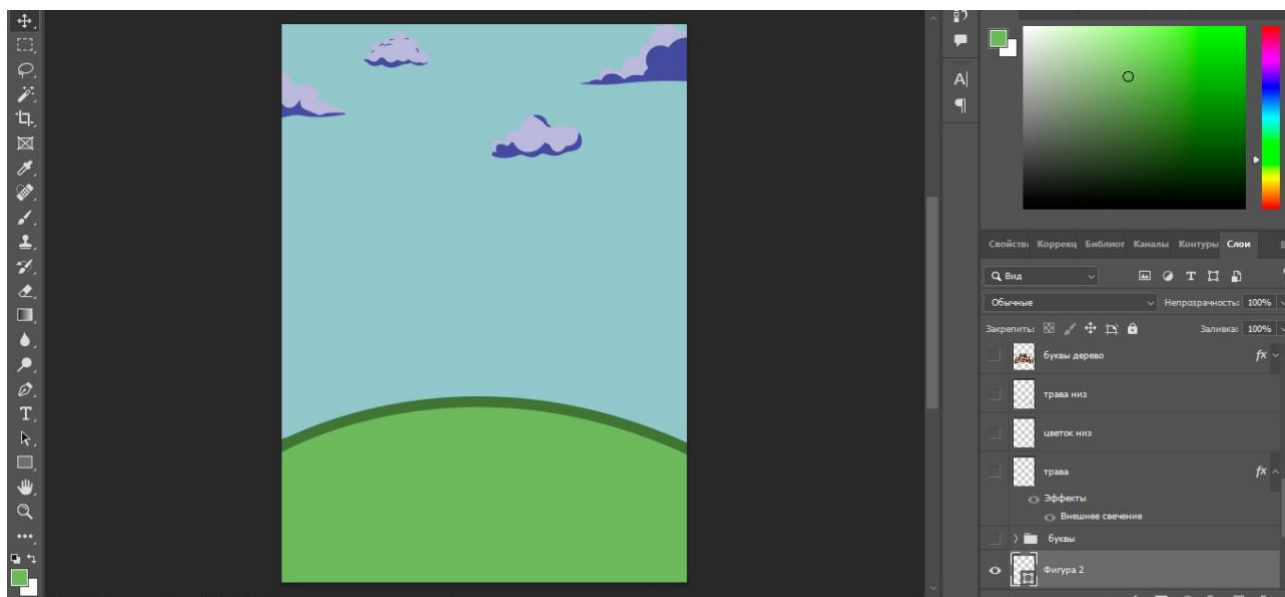

Рис. 3.8. Задня частина обкладинки

3.2. Верстка макету видання «Казкове диво»

Для верстки основного тексту було обрано шрифт «*TextBook*» (рис. 3.9), Шрифт був створений у відділі набірних шрифтів Поліграфмашу в 1958 році, з додатковими латинськими символами та курсивом, введеними в 1987 році. Він відноситься до категорії старих гротескних шрифтів і був спеціально розроблений для використання в букварях і підручниках, призначених для початкова шкільна освіта [24].

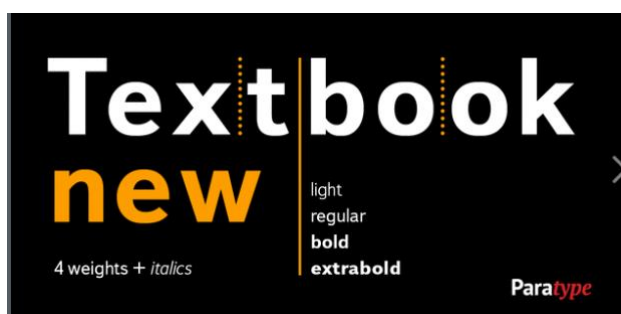

Рис. 3.9. Шрифт «*TextBook*»

Для верстки розділів казок обрано шрифт «*Segoe Script*» (рис. 3.10). Сімейство шрифтів, про яке йде мова, широко відоме завдяки своїй тісній приналежності до *Microsoft*, часто використовується на різних платформах,

таких як продукти, онлайн-публікації, маркетингова допомога та корпоративний брендинг.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg
Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn
Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu
Vv Ww Xx Yy Zz

Рис. 3.10. Шрифт «*Segoe Script*»

Для початку роботи створюємо новий документ та виставляємо всі потрібні нам налаштування. Задані такі параметри видання розмір 150x210 мм до обрізу, після обрізу 145x200, колірний режим СМУК і встановлені поля 15 мм для верхньої та внутрішньої сторони, а також 18 мм для нижньої і зовнішні сторони (рис. 3.11).

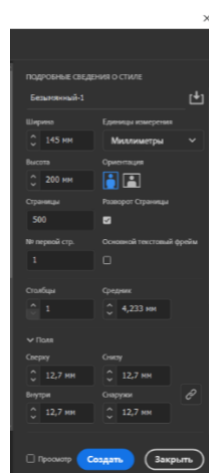

Рис. 3.11. Встановлені параметри

У створеному макеті додана нумерація сторінок яка була реалізована за допомогою використання А шаблону. Пронумеровані сторінки розташовані по центру сторінки (рис. 3.12).

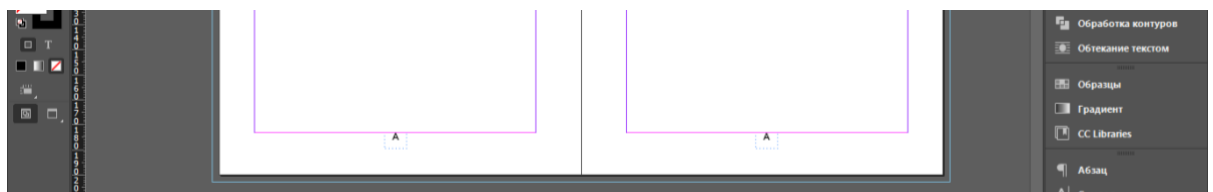

Рис. 3.12. Шаблон з нумерацією сторінок

Підготований текст було розташовано на сторінках майбутнього видання. Для основного тексту було використано шрифт *TextBookC* 13 кеглю. Було додано текстові фрейми та відформатовано текстову інформацію (рис. 3.13).

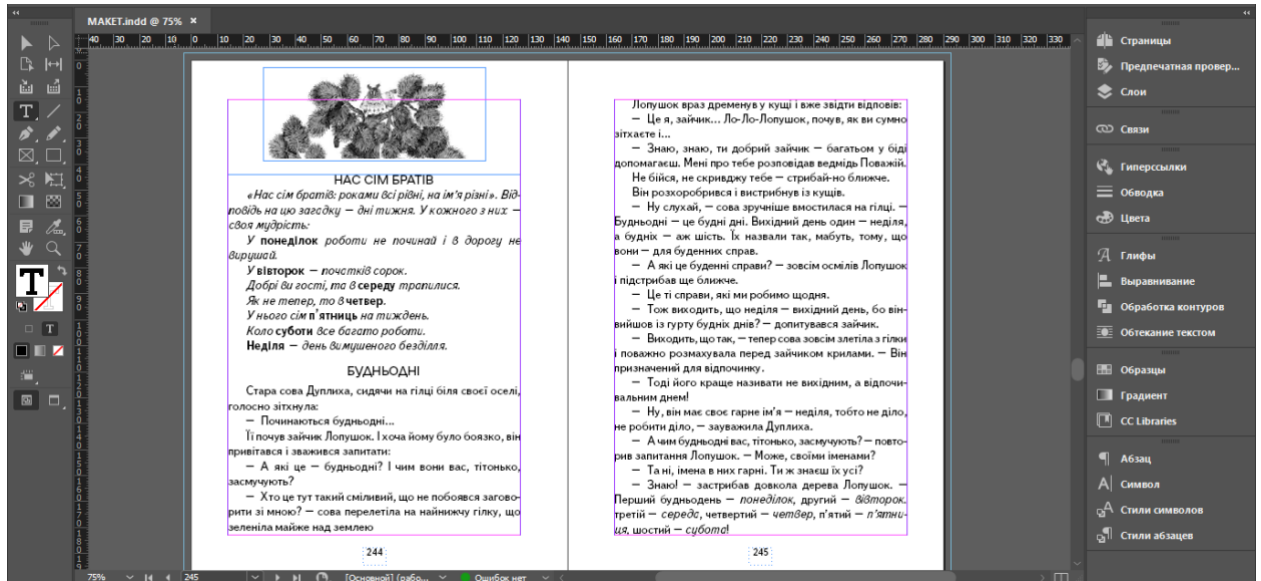

Рис. 3.13. Розворот з текстовою інформацією

Наступний етап оформлення сторінок із зображеннями на розділах книги (рис. 3.14).

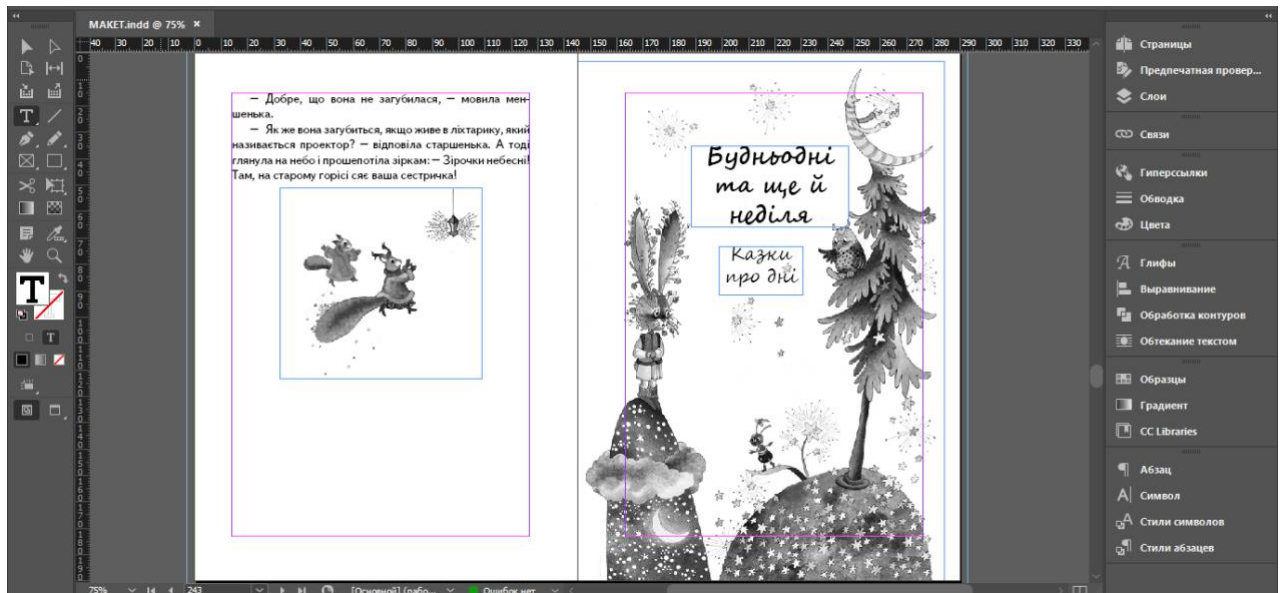

Рис. 3.14. Ілюстрації на розділу книги

Результат створеного макету дитячого літературно-художнього видання було збережено та експортовано у *pdf*-файл.

3.3. Вибір способу друку та матеріалів для дитячої літературно-художньої книги «Казкове диво»

Плановий тираж 500 примірників. Книга буде надрукована на офсетному папері, який не має крейдяного шару, має шорстку текстуру та має значну вбираючу здатність. Щоб пом'якшити його вбираючі властивості, поверхню паперу оброблено покриттям. Крім того, офсетний папір відомий своєю зниженою яскравістю та інтенсивністю кольору при використанні для кольорового друку.

Офсетний папір використовують для того виду продукції як:

- Дитячі видання;
- підручники;
- розважальна література;
- наукові книги;
- газети, журнали;
- невеликі видання і т.д.

Якість офсетного паперу визначається такими факторами, як контрастність, оптична щільність, параметри пресування та поєднання кольорів, на які впливають технічні стандарти, яких повинні дотримуватися виробники.

Не можна допускати:

- Невідповідність вирівнювання більших аркушів відносно напрямку машини;
- забруднення, нерівності та зазори по краях, а також розбіжності в зазорі аркушів або панелей у рулонах;
- запилення в процесі друку;
- відторгнення фарби з поверхні;
- зміна товщини рулонів, а також наявність зморшок, складок, отворів і плям є поширеними проблемами, які виникають під час друку [25].

Друк книги буде відбуватися на офсетній друкарській машині *ROLAND 500* (рис. 3.15).

Рис. 3.15. Офсетна друкарська машина *ROLAND 500*

Рівень продуктивності та ефективності, досягнутий напівформатним друком, досяг безпрецедентних висот: швидкість друку багатосекційної машини досягає 18 000 відбитків на годину.

Друкарська машина *Roland 500* пропонує універсальність у роботі з різноманітними друкованими матеріалами, такими як папір, картон, фольга та пластик товщиною від 0,1 до 1,0 мм. Він здатний використовувати різні типи чорнила, включаючи звичайні, УФ- і гібридні чорнила, а також пігментні, дисперсійні та УФ-лаки. Машина демонструє високу продуктивність як для малих, так і для великих тиражів, чому сприяють автоматизовані процеси зміни форм, налаштування форматів і матеріалів, прання та налаштування, що забезпечує ефективну роботу та скорочує час налаштування.

Машини *Roland 500* мають модульну конструкцію, яка дозволяє користувачам вибирати з ряду конфігурацій, включаючи варіанти від двох до восьми секцій друку, модуль покриття з розширеним пристроєм виведення, а також різні схеми кінцевої та проміжної сушарки. Вищий стандарт друку

гарантується прискіпливою увагою до деталей, включаючи точне калібрування кольору та правильний рівень вологості аркуша [26].

Палітурка функціонує як захисний бар'єр для сторінок книги, забезпечуючи структурну підтримку та естетичну привабливість. Вона служить для з'єднання окремих сторінок і збереження цілісності книги. Техніки зв'язування можуть відрізнятися за матеріалами та методами, охоплюючи як жорсткі, так і гнучкі варіанти.

Книжка в твердій обкладинці зазвичай складається з твердого матеріалу, такого як картон або щільний папір, а також корінця, який з'єднує обкладинку та сторінки. Тверда обкладинка служить для підвищення структурної цілісності книги, довговічності та захисту її вмісту.

Переваги твердої палітурки для книг

- Довговічність: Книги з твердою палітуркою набагато стійкіші до зношування, пошкоджень та довговічніші. Вони краще витримують часте використання і можуть зберігати свій вигляд протягом багатьох років.

- Захист сторінок: Тверда палітурка забезпечує надійний захист сторінок, що зменшує ризик їх пошкодження під час транспортування чи частого читання.

- Естетика: Книги в твердій палітурці виглядають більш престижно та солідно, що робить їх ідеальними для подарунків, колекцій та бібліотек.

- Стабільність при читанні: Тверда палітурка робить книгу зручною для тривалого читання, оскільки вона залишається відкритою і легше утримується в розгорнутому стані.

- Варіативність дизайну: Тверді обкладинки дозволяють використовувати різні дизайнерські рішення, такі як тиснення, ламінування, використання суперобкладинок та інше, що додає книзі привабливого вигляду.

Недоліки твердої палітурки для книг

- Вартість: Виробництво книг з твердою палітуркою дорожче, що підвищує їх кінцеву ціну для споживачів.

- Вага: Книги в твердій палітурці важчі, що може бути незручним для носіння з собою та читання на ходу.
- Розмір: Вони займають більше місця на полицях та в сумках, що може бути проблемою для тих, хто має обмежений простір для зберігання.
- Гнучкість: Тверда палітурка менш гнучка, що робить її менш зручною для читання в різних положеннях та ситуаціях.
- Екологічний аспект: Виробництво твердих обкладинок може вимагати більше матеріалів і ресурсів, що робить їх менш екологічно дружніми порівняно з м'якою палітуркою.

Друк твердої палітурки буде відбуватися на кришкоробній машині модульної побудови *PRADECKA* (рис. 3.16). *PraDecka* – це модульна машина для виготовлення кришок, призначена для професійного виробництва палітурних обкладинок невеликими партіями. Він спеціально розроблений для невеликих тиражів і окремих примірників книг [29].

Рис. 3.16. Кришкоробна машина модульної побудови *PRADECKA*

Фальцювання та зшиття ниткою буде відбуватися на фальцювальній швейній машині *SMYTH DX-70 plus* (рис. 3.17). Також буде здійснене додаткове

склеювання для більш цупкого скріплення на машині *Morgana DigiBook 300* (рис. 3.18).

Рис. 3.17. Фальцювальна швейна машина *SMYTH DX-70 plus*

Особливе рішення, розроблене *SMYTH*, дозволяє обробляти різні типи паперу в різноманітних форматах. Ефективний і зручний пристрій може похвалитися швидким встановленням, мінімальною потребою в спеціалізованому обслуговуванні та економічною експлуатацією, водночас значно скорочуючи час виготовлення книги та забезпечуючи чудову якість зшитих блоків.

Впровадження передової технології складання та шиття *SMYTH DX70 Plus* об'єднує важливі та довговічні технологічні процеси в єдиний компактний промисловий блок, включаючи складання аркушів, вибір і збірку блоків. Починаючи з аркушів з цифровим друком, машина виробляє зшиті книжкові блоки за допомогою автоматизованих функцій, таких як подача аркушів, складання, обтиск і шиття [30].

Рис. 3.18. *Morgana DigiBook 300*

Машина *DigiBook 300* містить сім нових міжнародних патентів та інноваційні технології використання клею *PUR*. Під час роботи не виділяються шкідливі запахи, що позбавляє необхідності додаткової витяжної вентиляції. Використання поліуретанового клею в капсулах по 2 кг спрощує і робить процес палітурної справи нешкідливим. Крім того, *DigiBook 300* може бути оснащений системою подвійного клею, що дозволяє використовувати як клей *PUR*, так і стандартний клей-розплав на одній машині.

Панель керування дозволяє вибрати відповідний тип клею без ризику взаємодії між ними. Машина пропонує гнучкість встановлення різних температур плавлення для клею в резервуарі та аплікаторі, що особливо вигідно при роботі з клеями з низькою температурою плавлення. Нанесення поліуретанового клею вздовж корінця та боків книги легко контролюється за допомогою регулювання висоти аплікатора та тиску, що полегшує палітурку книг різних розмірів.

Затискання та притискання кришки здійснюється за допомогою пневматичної системи з регульованою поперечною силою та часом тиску, що забезпечує оптимальну прямокутність хребта та нанесення клею. Включення похилого приймального столу в *DigiBook 300* допомагає підтримувати книги у вертикальному положенні, спрощуючи видалення готової продукції для

операторів і підвищуючи ефективність виробництва, одночасно зменшуючи навантаження на оператора [31].

Висновки до розділу 3

У даному розділі було розроблено макет видання та обкладинку. Також було проаналізовано з якого матеріалу та на якій друкарській машині проводитиметься друк.

Показані всі процеси створення обкладинки, кольорове рішення, розглянуті шрифти для створення обкладинки, такі як: *NAMU* та *Kavun*. Зроблене невеличке пояснення чому саме такий стиль обкладинки.

Основну частину дитячого видання було розроблено з акцентом на такі фактори, як читабельність, вибір шрифту, розмір шрифту та міжрядковий інтервал. Візуальні елементи, такі як ілюстрації, були включені, щоб допомогти у розумінні.

Продемонстровані друкарські та після друкарські апарати для створення книги, а саме офсетна друкарська машина *ROLAND 500*, кришкоробна машина модульної побудови *PRADECKA*, фальцювальна швейна машина *SMYTH DX- 70 plus* та клейова машина *Morgana DigiBook 300*.

ВИСНОВКИ

У ході написання кваліфікаційної роботи, було проведено розробку макету дитячого літературно-художнього видання «Казкове диво»

Досліджено основні поняття, типи та загальні правила, що стосуються дитячих видань. Визначено та проаналізовано основні нормативні положення щодо випуску періодичних видань для дітей. Розглянута класифікації елементів книги. Окреслено типову схему класифікації дитячих періодичних видань із акцентом на таких критеріях, як вікова категорія та тематична спрямованість.

Оцінка дитячого твору залежить від його виховної якості та здатності захопити маленького читача. Як правило, цільова аудиторія дитячої літератури тяжіє до насичених діями сюжетів і конкретних сюжетних розгортань, на відміну від складних характеристик, зображень героїв чи складних описів світу природи.

Проведено оцінку та впровадження критеріїв вибору шрифту та ілюстрації. Були використані таблиці для опису використання різних шрифтів для різних вікових груп. Крім того, було ознайомлено з різним розташуванням ілюстрацій, включаючи смугасті, напівсмугасті та розділені ілюстрації.

Після ретельного аналізу варіантів програмного забезпечення для компонування *Adobe InDesign* було остаточно обрано за його професійні можливості у верстці видань. Це програмне забезпечення, створене *Adobe Inc.*, широко використовується графічними дизайнерами, типографами та видавцями для створення як друкованих, так і цифрових медіа. Крім того, *Adobe Photoshop*, було обрано спеціально для розробки макету обкладинки.

При створенні дитячого видання особливу увагу було приділено верстці. Процес створення обкладинки включав вибір відповідних кольорів, шрифтів, таких як *NAMU* та *Kavim*, а також обґрунтування обраного стилю. Основна увага у дитячому виданні була зосереджена на покращенні читабельності шляхом продуманого вибору шрифту, розміру та інтервалів, а також включення ілюстративних елементів для сприяння розумінню.

Продемонстровано різні друкарські та післядрукарські машини, які використовуються у виробництві книги, у тому числі офсетну друкарську машину *ROLAND 500*, модульну машину для виготовлення обкладинок *PRADECKA*, фальцевальну швейну машину *SMYTH DX-70 plus* та склеювальну машину *Morgana DigiBook 300*. Розглянуто такий тип палітурки, як тверда палітурка. Наведені переваги та недоліки твердої палітурки.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – Введено в дію наказом Держстандарту України № 58 від 23 лютого 1995 р.
2. Учасники проектів Вікімедіа. Дитяча література – Вікіпедія. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дитяча_література.
3. Марущак О.М. Психолого-педагогічні особливості використання дитячих періодичних видань у навчально-виховному процесі початкової школи. Наукове електронне фахове видання Інституту педагогіки. Житомир, 2016 . URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2874.
4. Українська бібліотечна енциклопедія. Українська бібліотечна енциклопедія. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/Підручник>.
5. Енциклопедія. ВУЕ. URL: <https://vue.gov.ua/Енциклопедія>.
6. Як перекладається слово Вірш українською - Словотвір. Словотвір. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/virsh>.
7. Повість – визначення / Бібліотека Української Літератури – UkrClassic.com.ua. Українська література. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2785-povist-viznachennya>.
8. Казка. Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-12229>.
9. Огар Е. Роль вікового критерію у типології видань для дітей. Наукові записки Української академії друкарства. 2000. Вип. 2. С. 89-91.
10. Електронна бібліотека Інституту журналістики. Електронна бібліотека Інституту журналістики. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2316#:~:text=На%20першій%20сходінці%20нашої%20класифікації,%20навчальні,%20художні,%20наукові>.

11. Типологія дитячих видань. StudFiles. URL: <https://studfile.net/preview/7468096/page:8/>.
12. Редакторське опрацювання дитячої літератури. StudFiles. URL: <https://studfile.net/preview/7468096/page:9/>.
13. eVNUIR: Домівка. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/8758/1/Vlahovirna_N.PDF.
14. Гармаш О., Критерії вибору шрифтів для дитячого видання. Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ-2024». Київ, 2024. С.436.
15. Українська бібліотечна енциклопедія. Українська бібліотечна енциклопедія. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/Ілюстрація>.
16. Видання для дітей. Поліграфічне виконання. ДСТУ 29-62002. Читомо. URL: <https://archive.chytomo.com/standards/vydannya-dlya-ditey-polihrafichne-vykonannya-hstu29-62002>.
17. ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/1-66/14.pdf>.
18. Учасники проєктів Вікімедіа. Конструкція книги – Вікіпедія. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Конструкція_книги.
19. Матеріальна структура книги. StudFiles. URL: <https://studfile.net/preview/5264486/page:31/>.
20. Вимоги до ілюстрації дитячих книг та методика ознайомлення дітей дош.Віку з книжковою графікою. Видатні графіки- ілюстратори дитячої літератури. StudFiles. URL: <https://studfile.net/preview/5601922/page:2/>.
21. Основні відомості про робоче середовище. Adobe Help Center. URL: <https://www.adobe.com/ua/products/indesign.html>.
22. NAMU. Ребрендинг Національного художнього музею України. banda.agency. URL: <https://banda.agency/namu/>.
23. Kavun Шрифт для Веб і Десктоп на Rentafont. Rentafont – орендувати, купити шрифти. URL: https://rentafont.com.ua/fonts/kavun?sample_text=%D0%94%D0%B5%20%D1%80

%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%83%D1%82%D1%8C%20%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B8%3F.

24. TextBook (3 накреслення) Шрифти для Веб і Десктоп на Rentafont. Rentafont – орендувати, купити шрифти. URL: https://rentafont.com.ua/fonts/textbook?sample_text=%D0%94%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%83%D1%82%D1%8C%20%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B8%3F.

25. Папір офсетний. УНІВЕРСАЛТОРГ-СЕРВІС. URL: https://kanctorg.kiev.ua/bumaga/bumaga_ofsetnaja/.

26. ROLAND 500. MacHOUSE. URL: <https://machouse.ua/lystova-ofsetna-mashyna-roland-500/>.

27. Що краще – м'яка або тверда обкладинка для книги – Друкарня New Media. Друкарня New Media. URL: <https://newmedia.ua/printed-products-uk/shcho-krashche-myaka-abo-tverda-obkladynka-dlya-knyhy/>.

28. Вимоги до шрифтового оформлення. StudFiles. URL: <https://studfile.net/preview/6329506/page:4/>.

29. Кришкоробна машина модульної побудови PraDecka.. URL: <http://printsys.com.ua/ustatkuvannya-dlya-vigotovlennya-knig-u-tverdij-paliturci/vigotovlennya-paliturnih-krishok/schmedt/krishkorobna-mashina-modulnoï-robudovi-pradecka>.

30. Фальцювальна швейна машина SMYTH DX-70 plus. MacHOUSE. URL: <https://machouse.ua/dx-70plus/>.

31. Morgana DigiBook 300. MacHOUSE. URL: <https://machouse.ua/morgana-digibook-300/>.

32. Про затвердження Державних санітарних норм і правил "Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей". Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0077-07#Text>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Обкладинка дитячої літературно-художньої книги «Казкове диво»

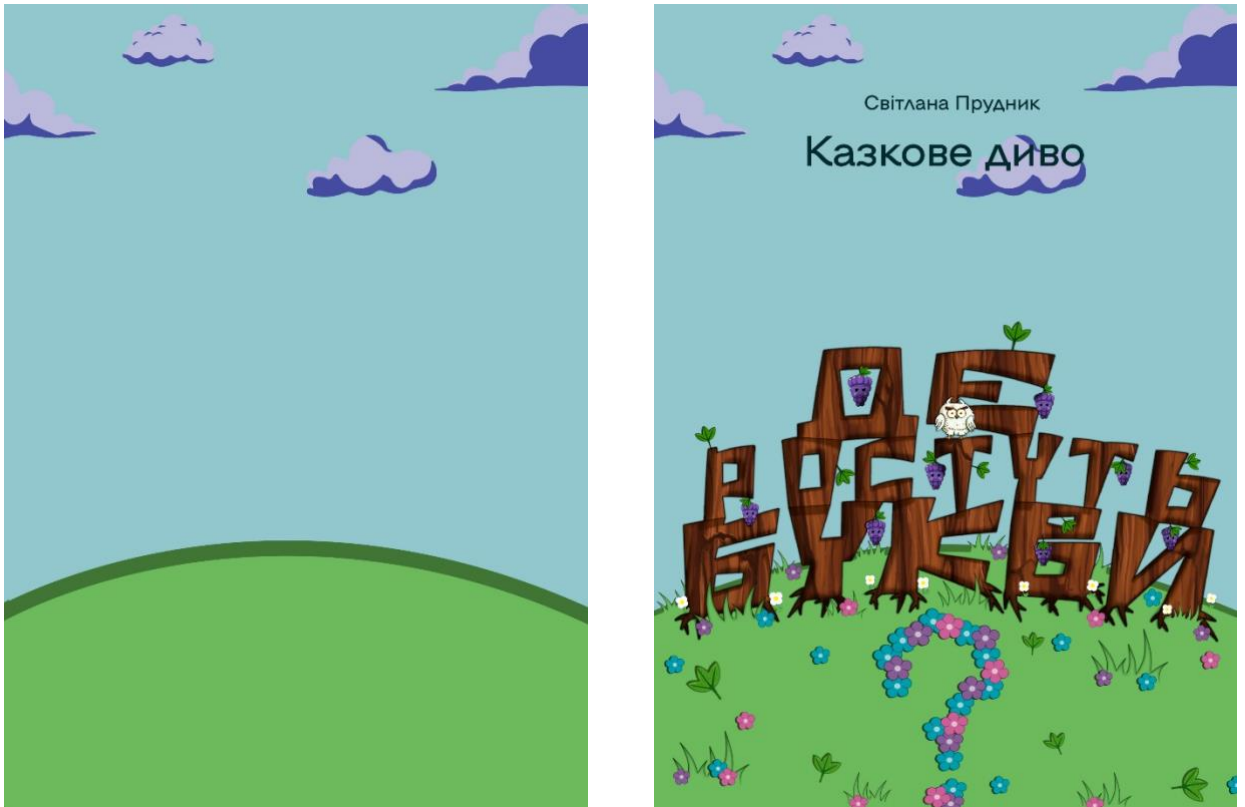

Рис. А.1. Обкладинка дитячої книги «Казкове диво»

Титульна сторінка макету видання

Рис. Б.1. Титульна сторінка

Вхідні відомості видання

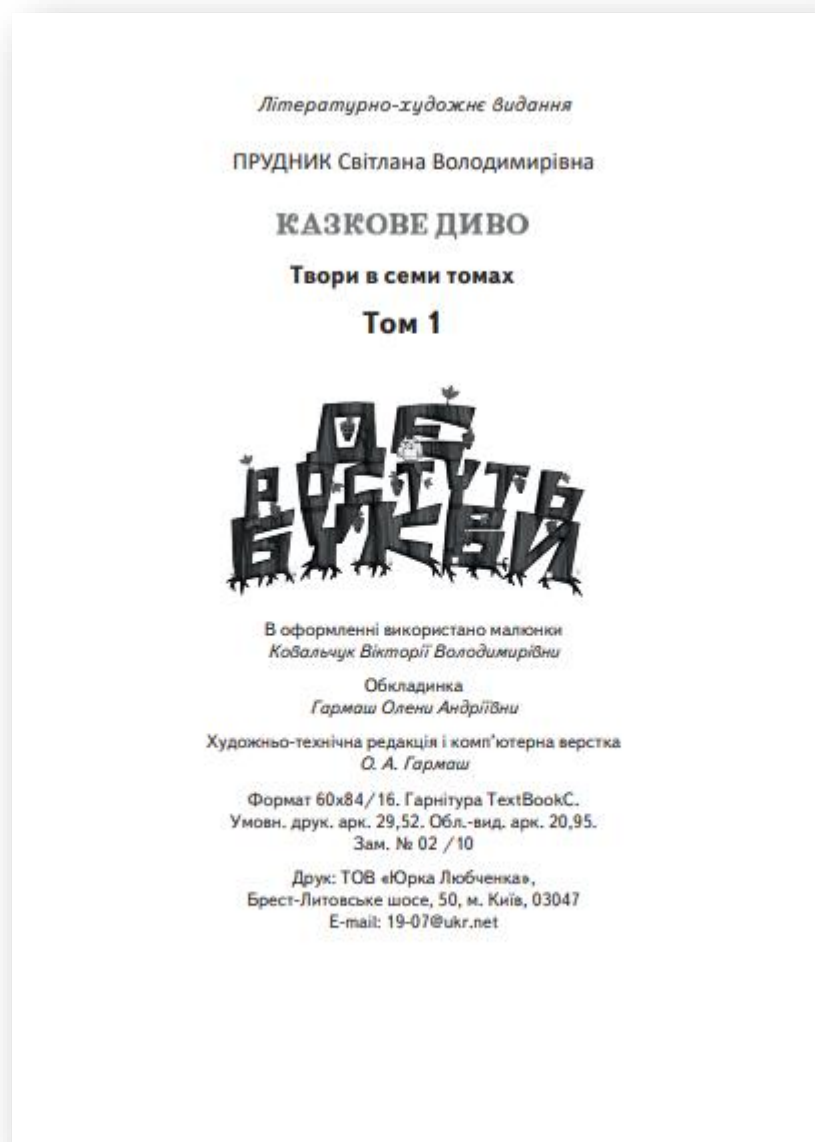

Рис. В.1. Вхідні відомості видання

Зміст видання

З М І С Т		ЯК РОСТЕ ТРАВА	
Бойко Ірина. Коли казки приходять у гості...		<i>Весняні казки</i>	
Слово до батьків 5		Талалай 68	
ВСЕРЕДИНИ РОКУ		Сон 70	
<i>Що не місяць — то диво</i>		Ведмежі друзі 74	
Апельсинове сонечко 14		Як росте трава 76	
Хмара і бурулька 16		Що добріше 79	
Підсніжники 18		Як вовчик березовий сік пив 81	
Равликова пісенька 20		Догоридригом 83	
Соловейкова пригода 23		Кротові дзвоники 85	
Вишневі сержки для жирафонки 25		П'ЯТЬ СУНИЦЬ ДЛЯ ЧЕРЕПАХИ	
Сидів ведмідь під липою... 28		<i>Літні казки</i>	
Грушевий дощ 29		Велика тінь 90	
Виглядання жайворонків 32		Хропасі 92	
Жолудь і веприк 34		П'ять суніць для черепахи 94	
Піжмурки 36		Голосне «Пу-гу! Пу-гу!» 96	
Як мишенята на зиму дивилися 38		Крилата мишка 97	
КУЧУГУРА З КАРТИНОЮ		Котилися два їжачки 100	
<i>Зимові казки</i>		Що сниться равлику 104	
Цукерки на ялинці 42		Як лосеня плавати навчилосся 107	
Лижі 45		Хто кого перехитрив 109	
Снігові бабці 47		Чим пахне літо 111	
Вухолал 50		ЗОЛОТА СТЕЖКА	
Кучугура з картиною 52		<i>Осінні казки</i>	
Ковзанка 56		Як ведмедик осінь наздоганяв 116	
Жолуді 58		Загублений горішок 119	
Як бджола у ведмедя зимувала 61		Красиві кожушки 122	
Зайчик Крапанчик 63		Золота стежка 124	
		Пенькові гості 126	
		Де спить дзвіночок 128	

Рис. Д.1. Зміст видання

Розвороти видання

КАПЕЛЮШНЕ ДЕРЕВО

Набридло дятлові Крутелику з ранку до ночі стукати дзьобом по деревах. Надумав він стати бізнесменом.

— Настав час змін! — пояснив він своє рішення сусідкамзайцю Чемнику та їжаків Модисту. — Відкрию крамничку... Ні, крамничка — це так буденно. Відкрию дерево капелюхів! І всі бажаючі у нашому лісі зможуть купити тут собі улюблений головний убір.

— Перепрошую, у нас немає, — чемно заперечив заєць Чемник.

— Чого немає? — здивувався Крутелик.

— Немає улюблених головних уборів. У нас їх взагалі немає, — зітхнув заєць.

— То будуть, — діловито зауважив їжак Модист і запропонував: — Пошию на будь-який смак. Я давно вже цікавлюся капелюшною модою.

— Це прекрасно! — зрадів Крутелик. — Будете моїми компаньйонами.

— Ким, ким? — здивувався заєць.

— Товаришами по бізнесу! — урочисто виголосив дятел. — Полечу шукати замовлення. А ви теж розпитуйте своїх родичів, які капелюшки вони хотіли б мати.

Коли їжак Модист почув ті замовлення, то спочатку аж за голову схопився.

371

Рис. Е.1. Розворот видання